

فصل اول: قواعد ترکیب

قواعد واجی: به قواعدی که به ما کمک می‌کنند تا واج‌ها را به شکل صحیح در کنار یکدیگر بیاوریم، قواعد واجی گویند. (مانع اجتماع نادرست واج‌ها می‌شود).

نکته: واج‌هایی که دارای واجگاه مشترک (قرب المخرج) هستند بدون مصوت پشت سر هم تکرار نمی‌شوند.

/ب/، /پ/ /چ/، /ش/

هجا(بخش): به مقدار آوایی که با یکبار باز و بسته شدن دهان تولید می‌شود، هجا می‌گویند.



الگوهای هجایی رایج در زبان فارسی:

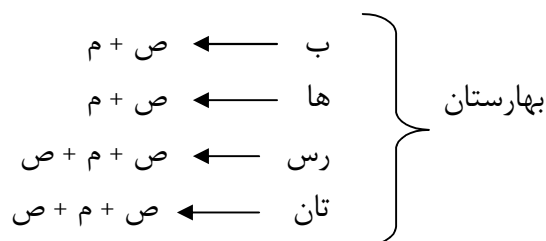
۱- صامت + مصوت ← که ، به ، ...

۲- صامت + مصوت + صامت ← سر ، در ، ...

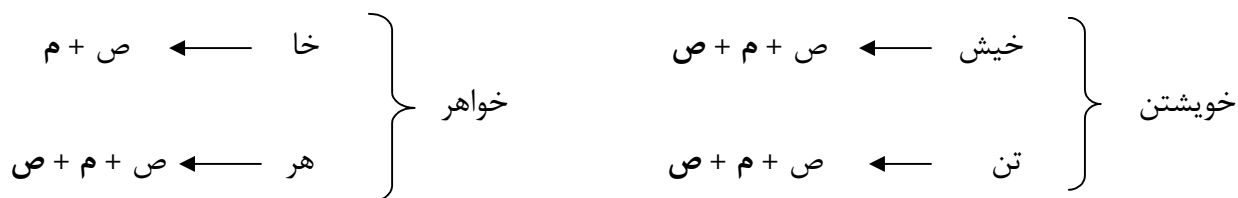
۳- صامت + مصوت + صامت + صامت ← کاشت ، داشت ، ...

نکته: ۱- دو صامت اول کلمه نمی‌آیند. ۲- دو مصوت پشت سرهم نمی‌آیند. ۳- هیچ کلمه‌ای با مصوت شروع نمی‌شود.

مثال: الگوی هجایی بهارستان را بنویسید.



نکته: در تعیین واج و الگوی هجایی، کلمه را همان گونه که می‌خوانیم تعیین می‌کنیم.



نکته: تمام کلماتی که با (الف) شروع می‌شوند، همزه آغازین دارند.
قواعد هم‌نشینی: به قواعدی که به ما کمک می‌کنند تا از ترکیب تکواژ یا واژه‌ها، گروه‌های اسمی، فعلی و قیدی بسازیم.

زبان فارسی کتاب (غلط)

کتاب زبان فارسی (صحیح)

قواعد نحوی (دستوری): به قواعدی که به ما کمک می‌کنند تا جملاتی بسازیم که از نظر دستوری درست باشد.

من، من را در آینه دیدم. (غلط)

علی با حسن به مدرسه رفتند. (غلط)

من، خودم را در آینه دیدم. (صحیح)

علی و حسن به مدرسه رفتند. (صحیح)

علی با حسن به مدرسه رفت. (صحیح)

قواعد معنایی: به قواعدی که به ما کمک می‌کنند تا جملات با معنا بسازیم.

پرنده آسمان آبی را نشانده. (غلط)

کیفم با دلخوری رفت. (غلط)

پرنده آسمان آبی را طی کرد. (صحیح)

دوستم با دلخوری رفت. (صحیح)

قواعد کاربردی: به قواعدی که به ما کمک می‌کنند تا هر جمله‌ای را در جایگاه خودش بکار ببریم.

علی: بسیار گرسنه هستم.

محمد: هوا سرد است.

نکته: در هر کلمه به جای هر هجا یک مصوت قرار دارد. برای کنکور و تست مهم است.